

145. Dr. Andrej Vrečko, izpr. iz mat. in fizike, zdaj asistent na c. k. fizikalnem inštitutu dunajskega vseučilišča.

Profesorski kandidatje na Dunaji:

Janez Benigar, za matematiko in fiziko.

Jožef Selič za naravoslovje.

Jakob Čebular za matem. in fiziko.

France Levec, za zgodovino.

V Gradcu:

Janez Levičnik, za mat. in fiziko.

Miroslav Srabotnik, za mat. in fiziko.

S tem se še povikša število slovenskih moči za učiteljstvo na srednjih šolah.

Časnikarstvo slovensko.

(Vabilo na naročbo.) Dolgo že čutimo živo potrebo, da bi izhajal za slovenske otroke poseben list, kakoršnega smo imeli v nekdanjem „Vedežu“, ki je prvi razširjal koristne nauke med našo slovensko mladino. Otroci, ki so brali nekdanji „Vedež“, so zdaj odrasli možje, katerih se mnogo odlikuje tudi na slovenskem polju, a slovenski narod stoji zdaj med prvimi izobraženimi narodi v našem cesarstvu. Da bi tedaj slovenski otroci imeli zopet svoj časopis v poduk in zabavo, namenil sem se o novem letu izdajati ilustriran časopis za našo slovensko mladino pod naslovom „Vrtec“, ki bo donášal v prijetnej mnogovrstnosti: kratke povestice podučnega in zabavnega zadržaja, zgodovinske, prirodopisne in natoroznanske spise, pravlice, zastavice, rebuse, številne naloge, otročje igre, pesmi in kolikor bode mogoče tudi muzikalne priloge. — Ako pomislimo, da naši slovenski otroci radi beró, pa da ravno od naše mladine zavisí boljša in veselejša prihodnost naše domovine, radi bodo priznali vsi slovenski rodoljubje, da je zdravega in tečnega berila našej mladini neobhodno potreba, pa me bodo gmotno in duševno radi podpirali pri težavnem mojem podvzetju. „Vrtec“ bo izhajal za zdaj le po enkrat v mesecu, in sicer 1. dne vsacega meseca na celej pòli z najmanj dvema ali tremi podobami. Ako se pa število naročnikov toliko namnoži, da bi bilo mogoče list dvakrat izdajati v mesecu, rad bodem to storil pozneje. — Naročnina mu je za celo leto 2 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 20 kr. Po pošti za celo leto 2 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 30 kr. Naročnina naj se blagovoli naprej pošiljati pod naslovom: „Ivan Tomšič, učitelj na c. k. vadnici (kapucinarsko predmestje št. 52) v Ljubljani“. Naročevanje je najceneje po poštnih nakaznicah, ki veljajo le 5 kr. in se pri vsakej pošti dobivajo. — Prosimo, da bi tudi drugi slovenski časopisi to vabilo v svoje predele sprejeli.

Ivan Tomšič, vrednik in izdajatelj.

Mnogovrstne novice.

* Največi zvon na zemlji. Na Ruskem se nahajajo največi zvonovi vsega sveta, in prvi med njimi je tako zvani „carski zvon“ v Moskvi, ki tehta 3692 centov, v preméru šteje 21 $\frac{1}{9}$ čevljev, debel je 2', visok pa 21'. Pod njim bi moglo 40 ljudi obedovati, 30 krojačev šivati. Vliti ga je dal car Aleš Mihajlovič leta 1654. Leta 1701. je bil v Moskvi velik požar in takrat je zvon padel na tla. 1733. leta ga je carica Ana dala preliti in čez 3 leta je bil zopet na prejšnjem mestu v višini. 1835. leta se je bil z nova splazil na tla in pri tem se mu je odkrhnil 5 $\frac{3}{4}$ čevljev velik kos. Sedaj je

ta velikán izložen v Kremli (v predelu Moskve) na 5 čevljev visokem podnožji. Poleg njega leži velikanski kembelj, ki je 100 centov težek.

Kratkočasnica.

Neki pijanec pride k svojemu fajmoštru in mu reče: Prečastiti gospod fajmošter! lepo Vas prosim, da me ločite od moje žene. — Zakaj? vpraša ga fajmošter. — Zato — odgovori pijanec — ker preveč žganja pije. — Tedaj zato — mu reče fajmošter — ker preveč žganja pije! No, kaj pa ti, ki si vsak dan pijan? — Prav zato — odvrne pijanec — je treba, da se ločiva, ker vsaj eden mora v hiši trezen biti.

„Pučki Prij.“

Dopisi.

Iz Varaždina. (O narodnem gledališču) piše „Pučki Prij.“ take neugodne reči, da ne bi verjeli, da Varaždin je na slovanski zemlji. Pripovedovaje, da bodo ondašnji rodoljubni dobrovoljci predstavljali veseli igri „Liepa mlinarica“ in „Tko zna čemu je to dobro“, toži milo, da je društvo dobrovoljcev v zeló težkem položaji in da se mora boriti z velikimi težavami, odkar je nemško kazališčno društvo zaprlo prostorije tako, da gospodje dobrovoljci morajo poskušnje za hrvaške igre imeti kjer koli. Narodno občinstvo — ali ga je v Varaždinu pod Rauchom mnogo ali ne, tega ne vemo — je jako hvaležno društvu dobrovoljcev za njegovo veliko žrtovanje, s katerim odstranjuje zapreke kolikor le more, da so vsaj manjše hrvaške predstave mogoče. — Tudi mi kličemo vrlemu društvu slava! in moramo iznova izraziti živo željo, naj bi kmalu iz Hrvatske zginula ona môra, ki tlači narodnost slovansko, in ki je kriva, da se šopiri od ene strani oholi Magjar, od druge predrzni Nemeč. — Tudi v Varaždinu rodoljubi hrvaški pogostoma napravljajo predavanje (berila). Poslednjič ste bile: „črtice iz hrvatske povestnice“ in o „uzgoju naše mladeži“. Na mladeži, to je, na njenem odgoji, stoji naša prihodnost, zato je tako berilo gotovo vreden predmet.

V Gorici 3. dec. (Fcm. grof Wimpffen †; svilorejski zbor; tajnik kmet. družbe; katoliško društvo; ravnatelj Ohlsen; nova ulica.) Brž ko ne je že kdo mislil, da sem zgujil ali zmrznil, popred zarad dežja, ki je celi mesec lil, zdaj zarad nepričakovanega izrednega mraza (danes 5—6 stopinj pod ničlo R.), pa ni tako; še sem tu. — V pondeljek 28. u. m. je bil tukaj svečan pogreb 74 let starega fcm. Franca grofa Wimpffen-a (umrl 26. nov.) nekdanjega namestnika v Trstu, višega poveljnika pomorstva in imetnika našega primorskega polka. 30. nov. so odpeljali truplo v Gradec. Kdo bode zdaj imetnik našega polka? Spodobilo bi se kako slovansko imé, in ne tako, da ga naši ljudje še izgovarjati ne morejo. Tudi to ne bi bilo slabo, ko bi se primorski regiment iz samih Slovanov nabiral; Lahi naj bi se devali v poseben laški polk, kajti naši mladenči ne vidijo in ne slišijo nič dobrega pri njih. — Svilorejski shod 28. in 29. dne u. m. je zboroval v glediščini dvorani; sešlo se je bilo kakih 70 poslancev. Zbor je bil mednarodski, govorili so pa vsi deležniki, razen enega, po italijanski. K letu bo zbor v Vidmu. Dotični predlog je bil kolikor toliko s politiško solijo potrošen; dišal je po pobratimiji avstrijskih in inostranskih Lahov. O reči sami prepuščam besedo našemu „Gospodarskemu listu“. — Naša kmetijska družba ima zdaj pravega plačanega tajnika (strokovnika) g. Ant. Streinz-a (zemljemerca), ki bode vredoval italijanski gospodarski list („Atti e Memorie“). Naš Ernest Klavžar

ni tedaj dobil tiste službe. — Te dni se je izdal nek razglas zaradi ustanovitve „katoliško-politiškega društva“. Pravila je namestništvo potrdilo 30. decembra 1870.; prvi shod bo ta mesec. Razglas (v ital. in slov. jeziku, pa posebej) ima na čelu gesli: „Molitev, delo, žrtva“ in „za cerkev, za cesarja, za dom“. Zraven občeznane namena ima društvo tudi ta: „pospeševati lepo soglasnost med Lahi in Slovenci na neutralnem polju naše sv. vere“. Podpisani so: Karol dr. Doliak (bivši deželni poslanec), Ivan Simšič in A. V. Toman (oba učitelja v pokoji). — Ravnatelj tukajšnje deželne kmetijske šole Karol Ohlsen je od italijanske vlade poklican v Kaserto za ravnatelja imenitne kmetijsko-tehnične (realne) naprave, ktera šteje neki do 30 učiteljev. Odhod tega teoretičnega kmetijskega učenjaka menda ni nikakoršna zguba naši šoli. — Našemu mestnemu starešinstvu je došla od neke strani lepa ponudba, da bi se lahko odprla nova ulica od Rabatišča sem čez proti veliki cerkvi, toda s tem pogojem, da se ono zaveže sozidati nov farovž prvostolnim vikarjem (namesti sedanjega hleva, ki je cerkvi in mestu na sramoto). V ta namen hoče odstopiti nekdo brezplačno prostor za ulico in posoditi denar za zidanje duhovnišnice; slišimo pa, da se mestni starešine obotavljajo, menda zato, ker se nekterih liberalnost ne more sprijazniti z mislijo, da bi se v sedanji čeri duhovnišnica zidala!

Trst 10. dec. D. (*Vslišana prošnja*, — *vojaški duhoven Jož. Zamejc vtonil.*) Prošnje, s katerimi je deputacija naših okoličanov na Dunaj šla, je cesar vslišal in odobril. To je med nami veliko veselja napravilo, ker previdimo, da skupnost z mestom nam je le v kvar. Res, da na videz živimo z lahoni v prijaznosti, al na tihem so enaki vulkanom, ki, kedar čas pride, izmečejo žlindro iz sebe. Zarad nemške realke se „Citadino“ in „Triesterica“ vedno vjedata; laški list dokazuje (čujte, kdaj nas Slovence Lahi štejejo!), kako veliko nas Slovencev tukaj prebiva, Nemcev pa je le pešica, ktere vlada na vso moč podpira, da so dobili na državne stroške realko. Da se nam Slovincem krivica godi, to je očitno, kajti tudi iz našega žepa se polni državna vreča, nikjer pa nimamo srednjih slovenskih šol. Nadejamo se od naših poslancev, da se krepko potegnejo za naše pravice, in da dobimo, kar je naši boljši bodočnosti temelj. — 8. dan t. m. je v tukajšnjem lazaretu, kjer morje zasipljejo, po nesreči vtonil c. k. vojaški duhoven g. Jožef Zamejc ob 6. uri zjutraj, ko je bilo še temà in je burja hudo brila; misli se, da je pot zgrešil, zagazil v blato in potem po mehki prsti v morje zdrčal, kjer so ga še le ob 8. uri dobili. Še le kakih 14 dni je tukaj bival, kamor je iz Ljubljane prestavljen bil.

Iz Rojane. (*Čitalnica naša*) napravi v nedeljo 18. t. m. ob pol 6. uri popoldne veliko „besedo“ na spomin Fr. Prešerna z deklamacijami, petjem in gledališčino veselo igro: „Bog vas sprimi! kdaj pojedete domú?“ Uljudno vabi odbor vse ude in rodoljube; neudje plačajo 30 sold. vstopnine. Odbor.

Iz Celovca. („*Trdnjava*“), politično društvo koroških Slovencev, imela bi bila imeti občni zbor 7. t. m. Mnoge neugodne okolščine so bile vzrok, da se je moral ta zbor preložiti na ugodniši čas. — Slovenska čitalnica v Celovcu, ki je bila leta 1862. ustanovljena in je zadnja leta komaj še životarila, oživela bode na novo, ter svojo sobo imela od 15. t. m. naprej v gostilnici „zum weissen Lamm“. Kdor želi pristopiti, naj se oglasi pri predsedniku g. Rosbacherju.

Iz Poloma na Kočevskem. — 6 iztisov stenskih tabel (Wandfibeln) blagovolil mi je poslati gosp. Hrovat, vodja ljublj. preparandije, z željo, naj je razdelim po

svojem prevdarku ljudskim šolam po Kočevskem. Kdor izmed g. učiteljev želi toraj za svojo šolo imenovanih stenskih tabel, naj se oglasi pri podpisanim za-nje, in vstreglo se bo njegovi želji. Gospodu vodji pa se tukaj javno zahvaljujem za lepi učni pripomoček. Hvala! — Ni dolgo tega, kar so „Novice“ po vsej pravici hvalile nove frančiškanske orglje v Ljubljani. Naj tudi jaz povem, da nove orglje, ki jih je naredil mojster Dev za cerkev na Robu, so izvrstno delo; kaj lepo se glasijo posamesni spremeni, ki jih je 12, pa tudi vsi spremeni skupaj glasijo se nekako veličastno v prelepi harmoniji. O tem pa gré čast tudi Robškemu preč. župniku gosp. J. Lenčeku, znanemu prijatelju in izvedencu godbe. Domača godbina umetnost se po vsem tem tedaj lepo razvija. Ker so pa na Rob dobili prav izvrstnega orglavca in učitelja g. Avg. Adamiča, mislim, da R. ne bo nikdar žal, da so si omislili nove orglje.

Novomesto. (*Čitalnice naše občni zbor*) bo vsled §. 18. društvenih pravil 18. dan decembra 1870. ob 3. uri popoldne v čitalnični dvorani. Čestite društvenike uljudno vabi odbor.

Iz Postojne 5. grudna. — Za siromake pogorelce postonjske je podaril svitli knez Windischgrätz iz Hasperga 50 gld. — in podporni odbor v Trstu je zopet poslal 130 gld. 50 kr., ki so jih zložili dobrotniki: D. Margoni 50 gl., Jož. Anagnosti 20 gl., Franjo Gostiša 10 gl., Juri Dornig 10 gld., Franjo Dimer 10 gld., Ludvik Dolenc 5 gld., V. Tolentino 3 gld., Jož. Naglas 1 gl. 50 kr. in G. Mahorčič 1 gld. Za velikodušne darove in neutrudljivo prizadevanje slavnega podpornega odbora v Trstu izreka srčno zahvalo

Županija postonjska 5. grudna 1870.

A. Lavrenčič.

Iz Viševka 9. dec. R. — Tudi naše selo dobi ljudsko šolo. Že prihodnjo spomlad bodo boje začeli zidati poslopje za-njo. Kakor je dobro vredjena ljudska šola velika dobrota za uka željno in uka potrebno mladino in je zato v več selih gotovo potrebna ter od mnogih jako zaželjena, vendar ne umemo, kako bodo tukajšni z raznimi davki že preveč preobloženi selani vse to skorej sami zmagati mogli, da postavijo primerno poslopje in plačujejo učitelja. Bog daj srečo, da ne bi marsikteremu boben zapel!

Iz Ljubljane. — Ministerstvo kmetijstva, kakor drugim kmetijskim družbam, je naročilo tudi družbi naši, naj za deželo kranjsko izdela za leto 1870. sporočilo o kmetijskih pridelkih ali statistiko pridelkov. Gosp. Fr. Šolmajer, ud glavnega odbora, je prevzel to zelo važno in silno težavno delo, in jo s pripomočjo 60 najimnitnejših izvedencev na deželi, do katerih je osebno potoval ali pismeno z njimi obravnaval, srečno dokončal in v nedeljo glavnemu odboru predložil, da ga izroči ministerstvu. Ker prostor „Novicam“ ne prepušča, da bi mogle na drobno popisati obseg teh bukev, ki so velike kakor velike mašne bukve in polne števil, sicer pa razjasnjene z ličnimi malanami kartami, naj jim povemo le to, da celo delo spada v 6 razdelkov. 1. razdelek popisuje katasterske deželne in kulturne razmere, 2. razdelek razmere zemeljne, 3. razmere gospodarske, 4. razmere vremenske, 5. razmere pridelka, in 6. razmere naše domače živine. Vsak razdelek popisuje obširno svoj del in tudi v številkah našteva. Najobširnejše je obdelan 5. razdelek, kterega ne razjasnujejo samo tabele pridelka, temuč tudi 6 kart o glavnih pridelkih naše dežele. Tudi 3. razdelku je dodana grafiška karta, na kateri se razvidi, s čem se v 910 katasterskih občinah naše dežele kmetovalci najbolj pečajo. 2. razdelek, ki popisuje zemlje naše dežele, je tudi z grafično karto izvrstno razjasnjen. — Te kratke črtice kažejo, koliko truda je obširno to delo

prizadalo pisatelju, kteremu bi se bila pač lahko glava mešala, predno je dovršil ogromno krdelo števil. Kmetijska družba se raduje o izvrstnem delu in je prosila sl. ministerstvo, naj bi ga v natis dalo za obširnejšo porabo.

— (*Nižje mérstvo ali poljemérstvo*) se imenuje knjiga, ktero po profesorju Ivanu Tušku v Zagrebu iz hrvaškega poslovenjeno, deloma pa tudi predelano bode deželni odbor na svitlo dal za deželno gozdarsko šolo v Šneperku. Ker pa praktična geometrija, razjasnjena s 106 merjaškimi podobami vsakemu umnemu gospodarju kmetijstva mnogokrat prav hodi, ako si sam zná izmeriti njive, travnike, gozde, naj si bodo ravni ali bregoviti itd., in ker tudi kaki drugi šoli utegne ta knjižica pripravna biti, je deželni odbor sklenil, jo v več iztisih na svetlo dati, da po nizki ceni na prodaj pride.

— (*Železnica gorenska iz Ljubljane v Trbiž*) se za ljudi in blagó odpré danes 14. decembra.

— (*Dr. Jožef Kranjc*), naš rojak, dozdej profesor na pravni akademiji v Sibiriji na Erdeljskem, je imenovan za rednega profesorja avstrijskega civilnega in nemškega prava na vseučilišču v Innsbruku.

— (*Gosp. dr. Tancer*) nam dobroznani zdravnik za zobé iz Gradca, nas je še le pred kratkim zapustil, ker je imel toliko opravila, da je moral bivanje svoje v Ljubljani za več dni podaljšati. V kratkem času si je pridobil toliko zaupanja pri nas, da je res treba, da vsako leto večkrat pride le-sem. Obljubil je tedaj, da za gotovo pride vsako spomlad in jesen.

— (*Mož dveh žen: Albert Meninger vitez Lerchental*) je bil v pondeljek pri konečni sodniški obravnavi hudodelstva dvojnega zakona kriv spoznan in v težko ječo na 15 mesecev obsojen. Več o tej zanimivi obravnavi v prihodnjem listu.

— (*Dramatičnega društva*) gledališčina predstava v saboto, rekli bi, je prekosila še prejšnje. Igrala se je po profesorji Mandelcu poslovenjena igra „Pesek v oči.“ V njej se nahajajo značaji, jako dobro iz življenja povzeti; polna olikanih komičnih momentov ima pa tudi v resnici moralo pred očém, česar pogostoma pogrešamo pri novejših igrokazih. Naj bi se prestavljali gledališčinih iger, da so narodu „podučna učilnica“, ravnali po tem izgledu! Skor vse role so se pa tudi vršile izvrstno in vse se je vjemalo lepo. Po pravici moremo čestitati vsem, še posebno pa omeniti gospoda Graselija, ki je mojstersko predstavljal pariškega meščana. — Mična opereta „Pijerot in Violetta“ se je tudi letos občinstvu zeló prikupila; gospá Odijeva in gospodičina Neugebauerjeva ste se odlikovale v petji, prva pa tudi s živahno predstavo svoje role.

— (*Čitalniški nedeljski besedi*) bil je biser Prohov „trio“ za glasovir, gosle in violončel, s kterim so si gospá Šolmajerjeva in gospoda Viktor Bučar in Harpf gromovito hvalo pridobili ter živo željo izbudili, naj bi nas prav kmalu razveselili z enakim umotvorom. Moški zbor je pel Nedvedov izvrstni pa težki zbor „Popotnik“ tako dobro, da ni bilo pred mirú, dokler ga ni še enkraj pel. Berilo gosp. Fr. Ravnikaarja pod naslovom „Žena“ bila je navdušena apoteóza žen; gotovo Schillerjeve poezije „Ehret die Frauen“ še ni noben slovensk pisatelj tako živo ilustriral kakor naš gosp. Ravnikaar, čegar berila so že iz Sokolovih večerov na glasu. — V veseli (?) igri „Kovač“ ste posebno gospodičini Velunšek-ovi, za gledališke predstave talentirani sestrici, storile, kar koli je bilo mogoče, da ta pusta igra ni prišla pod naklo zamere. Pri tej priliki moramo prestavljalce gledaliških iger resno opomniti, naj dobro izbirajo nemške ali druge igre, predno se lotijo dela; ni vsaka tuja smet vredna prestave.

— (*Revnim šolskim otrokom*) se je 8. dne t. m. v čitalnici delila obleka, ki so jo pod vodstvom katoliškega društva izdelale milosrčne gospé in gospodičine. Gosp. prof. Vončina je pred delitvijo v imenu kat. društva, po delitvi pa g. dr. Jan. Bleiweis v imenu čitalnice ogovoril otroke in vso skupščino; obá sta Orlovi rodovini dala čast, da je vpeljala to dobrodelno napravo, ki je v pravih rokah zdaj, ko je kat. društvo osnovalo poseben oddelek za milodarstvo. 40 fantičev in 40 deklic od glave do nog lepo oblečenih in še s štrucami obdarovani, ki so jih radodarni péki podelili, je veselega srca zapustilo čitalnico. Naj se še dolga leta ohrani ta lepa naprava!

— (*Odbor katoliškega društva za Kranjsko*) naznanjuje, da občni zbor bode med 22. in 27. januarjem 1871. leta; vse drugo se bode natančniše pozneje naznanilo. Oni društveniki, kteri pri občnem zboru nameravajo staviti kak predlog, naj blagovolijo ga vsaj do 10. jan. 1871. leta odboru pismeno naznaniti ali pri predsedniku ustmeno se oglasiti, ker drugače bi se predlog na dnevni red staviti ne mogel. — Vsak ud katoliške družbe dobi eno ali če hoče tudi dve knjižici „Papeževa nezmotljivost“ za polovico navadne cene, namreč po 15 krajcarjev.

— (*Osma slovenska predstava*) dramatičnega društva v javnem gledališču bo v nedeljo 18. decembra. Igrala se bode Linhartova veseloigra „Veseli dan ali Matiček se ženi“ v 5 dejanjih, ktera se je že leta 1849 s prav dobrim vspehom predstavljala na tukajšnjem gledališču. Gotovo bode tudi zdaj privabila obilo občinstva, ktero se sme nadejati prav veselega večera. Sedeži se bodo dobivali, kakor po navadi, v nedeljo zjutraj od 10—12. in zvečer od 6—7. pri gledališki kasi, popoldne od 2—4 pa v pisarnici dram. društva (v čitalnici I. nadstropje.)

— (*Peta apoteka v Ljubljani — peto koló.*) Iz „Lab. Zeit.“ smo razvideli, da je v poslednjem mestnem zboru bila razprava zarad 5. lekarnice v Ljubljani in da se je izreklo, da bi je bilo želeto, pa kje odzunaj. Peta lekarnica je prava „Seeschlange“ v Ljubljani, ki se prikaže vsacih 10 let, da zopet zgine. Čudno je pri tej lekarnici le to, da želje po njej niso še nikoli izrekli mestjani, ampak zmirom še le takrat potreba povdarja, kadar bi rad kdo kot „Cicero pro domo sua“ apoteko začel. Po pameti bi v Ljubljani več apotek le takrat na korist bilo, ako bi za zdravila ne bila tarifa predpisana. Takrat bi morebiti konkurencija dobra bila, da bi drug družega gnal na nižjo ceno zdravil. Al kakor je postava dandanes, da vse lekarnice po eni tarifi morajo prodajati zdravila, kaj neki je bolnikom pomagano s pomnoženjem apotek? Nekteri sicer zagovarjajo 5. apoteko s tem, da bode bolj priročna temu ali unemu kraju. Al vprašamo vas: kam jo hočete djati? Na dunajsko cesto! Prebivalci dunajske ceste so tako blizo Majerjeve apoteke, da je presmešno, če se ravno na tem kraju potreba apoteke zagovarja. Gotovo bi Gradišče, Št. Jakobska fara, in doljne Poljane s Št. Peterskim predmestjem apotek bolj potrebovale, ker so dalje od mestnih. Če jo na dunajsko cesto daste, po pravici morejo gori omenjeni mestjani in predmestjani na noge stopiti in tudi za-se zahtevati apoteko. Deleč pa v Ljubljani ni v nobeno apoteko, izvzemši tiste hiše, ki so že zunaj mesta, kamor se novi kompetent gotovo ne bo vsedel. Če bi apotekarji večletnih skušinj ne imeli, kje da morejo izhajati, gotovo bi se ne bili vsedali vsredišče mesta. Če kdo že zdaj, ko so 4 apoteke, ne more izhajati, kako neki bode izhajal še le potem, ko jih bo 5? In ali morete razpisati apoteko tako, da rečete: „ein Apothekergewerbe auf der Wienerstrasse,“ ali „in der Floriansgasse“ ali

„auf der Poljana ist zu vergeben“? Kakor koli tedaj 5. apoteko obračamo, pridemo do tega, da bila bi 5. koló in da potem potrebujemo tudi še 6., 7. in 8. kolesa, da na vsacem koncu bode ena, vsi apotekarji vkupaj pa potem namesti poštenega kosa kruha — „re valento arabico“ uživajo.

— (Naša cesarska „*Studienbibliothek*“) je prava mačeha slovenskemu in slovanskemu slovstvu, kajti po knjigah, ki si jih vsako leto nakupuje, vidi se, da tudi ona dela najbolj le „ad majorem Germaniae gloriam.“ Da morebiti kdo ne poreče, da nam pa le spet národna strast peró vodi, postrežemo mu s številkami. Imenik knjig za leto 1870. kaže kupljenih knjig 334 in 160 zvezkov v znesku čez 650 nemških tolarjev. In kaj mislite: koliko kupljenih slovenskih ali slovanskih knjig nahaja se med to vrsto? — Edini česki „naučny slovník“! A še ta je le nadaljevanje pred več leti naročenega obširnega dela. Zdaj pa sodite sami: ali taka knjigarna v Ljubljani — v središču slovenskih dežel — ni istinita mačeha svojim sinovom? Vsaj ne ena slovenska knjiga, ki je poslednjih 20 let prišla na svetlo, ne bi se imela pogrešati v ljubljanski ces. knjigarni, in koliko jih ima! Glasoviti nemški kolovodja Anton Auer-sperg je menda res v ljubljanski biblioteki iskal slov. knjig, da je potem rekel, da „vse lahko na enkrat pod pazduho odnese!“ Ne ene nove česke, ne ene hrvaške ne nahajamo v imeniku za leto 1870, čeravno je, na priliko, jugoslovanska akademija že izdala izvrstnih znanstvenih knjig! Vsemu temu pa ni sam bibliotekar kriv, ki v Ljubljani v kljub vsi svoji drugi učenosti ni na svojem mestu, ampak krivo je tudi tisto veliko krdelo Heinrichov in drugih enacih mož, ki posedajo tukajšnje učiteljske službe, naši slovenski sinovi pa morajo si kruh služiti na tujih učiliščih, kjer jim je popolna spretnost za slovenska učilišča prav od več! Ako večina tujih ali pa narodnim pravicam naših učilišč zopernih ali vsaj mlačnih domačih učiteljev po večini glasov odločuje nakupovanje knjig je pač naravno, da med 334 knjigami in 160 zvezki je cela ena slovanska! In s tacimi učnimi pripomočki hočete snovati slovenske srednje šole?!

— (Poberki iz časnikov.) Shod južnih Slavenov v Ljubljani ne daje mirú nemškutarskim časnikom; najbolj neukretno in prav brez glave pa se repenči ljublj. „Tagbl.“ Enkrat pravi, da smo popustili „Slovenijo“ in zavrgli dosedanji program! Kdo neki vam je to opico natvezel? Brez „Slovenije“ ni južno-slavenske zveze. — Kako — čenčá „Tagbl.“ dalje — se bote razumeli s Bulgarom? Ker „Tagblattovec“ celó ne pozná jezika bulgarskega, naj gré vsaj v 2. Valvasorjeve bukve brat „očenaš“ bulgarski, da si razjasni vodene možgane svoje! — „Deklaracija jugoslavenska ne vé nič o Avstriji, govori le o „habsburški monarhiji“ — se grozi „Tagblatt.“ Kdo pa je zapravlil „Avstrijo“ kakor vi, in pogubil staročastno imé, namesti ktereга se nam zdaj le ponujajo „die im Reichsrath vertretenen Königreiche und Länder“? Pojdite se solit Kafki denuncijanti! Habsburška monarhija je tudi Prusomanom močna jéz. — „Pa večidel le „obskure namen“ so bili v shodu ljublj.“ — blodi „Tagbl.“ Na to vam pač lahko rečemo, če tudi 10 konstitucionalnih društev vaših skupaj zmelete, ne dobite toliko zaupanja v narodu, kakor ga vživa eno samo ime v shodu bivših mož. — „Slov. Narod“, ki menda misli, da je takrat najbolj pikanten, kedar pika po „prvakih“ kranjskih, deželnem odboru kranjskem itd., ošteva zdaj tudi Ljubljančane, da niso nikogar štajarskih Slovencev vabili v shod. Al to páico bi bil „Slov. Nar.“ moral na svojo adresu obrniti; vsaj sta bila, kakor dva poslanca iz Kranjskega, tudi dva iz Štajarskega v Sisku, kjer

je bil shod za Ljubljano dogovorjen. Naša dva zastopnika nista več vedela kakor štajarska. — Čudno je res to, da se tako rado pred drugim pragom pometa, domači kupi pa se ne vidijo! Koliko je „Slov. Nar.“ že pikal dr. Costo, da deluje tudi v katol. društvu v Ljubljani; unidan pa je hvalil gg. Hermana in Šumana o istem delovanji pri katol. društvu v Mariboru? Čemu v eno mer ta ljubeznjivi dvalizem!

— Hvaležno potrjujem milodare za ubogo rodovino prejete od E. R. — N. N. — od bogosl. — od J. — N. N. in D. R. Dr. Jan. Bleiweis.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Cesarski patent od 28. novembra razglasuje, da se davki za prihodnja dva meseca pobirajo po dosedanjem merilu.

— Ministerstva predsednik Potocki in še nekteri drugi ministri so bili 12. dne t. m. poklicani k cesarju v Pešt. Ali gré za premembo ministerstva ali kaj, se ne vé, ker se sicer nič ne sliši, da bi se ministri menili pred začetkom državnega zbora, kateri se gotovo pred ne začne kakor meseca svečana prihodnjega leta.

— Ministerstvo je ukazalo, da se razpusti dunajsko akademično društvo, ki je tako razuzdano se obnašalo pri svojem poslednjem shodu, v katerem so nekteri nemški študentje prav obnoreli za Nemčijo. — Tudi „liberalnemu društvu“ v Lincu je bilo prepovedano v Išel-u zbor imeti. Obojna ta prepoved dela strašen hrup po „liberalnih“ časnikih.

Ogersko. Iz Pešta. — Delegaciji delate počasi; težko, da pred božičem pride kaj več izdelanih predlogov v obravnavo; odseki brišejo mnogovrstne stroške iz predlogov ministerskih in na Beusta se stavijo različna vprašanja zarad denarja, ki se obrača za skrivne namene; Giskra posebno lahko izprašuje, ker vé, kako je sam gospodaril s skrivno blagajnico. Pri vsem pa obveljá zmirom stari pregovor: wasch mir den Pelz...

— Sliši se, da 19. t. m. se razidete delegaciji in se snidete spet 8. januarja — po novem letu. Gospoda L. Svetec in Črne prideta menda čez božične praznike domú.

Česko. Iz Prage. — 87 českih deželnih poslancev, njim na čelu Palacky in Rieger, je državnemu kancelarju grofu Beustu poslalo spomenico, v kateri mu, gledé na velike dogodbe, ki dandanes pretresajo svet, na srce pokladajo resen in nepristransk prevdarek tega, da se povsod pravici in resnici in pa enaki svobodni samoupravi vseh narodov zadostuje. Podpisani zaupniki českega naroda želijo, da to pismo v roke pride tudi Njih Veličanstvu.

Nemčija. — Kar dozdej ni bilo mogoče, bode se zgodilo zdaj. Nemške armade, ktere pod vodstvom pruske vlade kri prelivajo na bojišču francoskem, naredile bodo iz kralja pruskega cesarja nemškega, in to prav kmalu, kajti že mu je bavarski kralj ponudil cesarsko krono, ktero je zadnji nosil avstrijski cesar Franc I. Potoki prelite krvi in druga škoda na milijone in milijone: to so tla, iz kterih bo rastla — cesarska krona! Ali je bode čez leta tudi narod nemški vesel?

Iz francosko-pruskega bojišča. Še zmirom nič odločilnega; bojev dokaj, zmage pa na nobeni strani tolike, da bi se moglo reči, kedaj bode konec grozoviti vojski. Da Nemci hočejo bombardirati Pariz, se zmirom napoveduje, pa spet odlaša. Vendar to tudi je gotovo, da je vstal razpor med francoskim vojnim ministrom Gambetto in nekterimi vojskovodji in da vlada francoska se iz Tours-a preseli v Bordeaux (izgovarjaj Bordo), da ni vojskovodstvu na poti. Al vendar